

26. 9. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rozsudek Soudního dvora C-494/15 z oblasti porušování práv duševního vlastnictví: strašák a možný počátek nesnází poskytovatelů služeb

Člověku se nepříliš často poštěstí být účastníkem soudního řízení, na jehož druhé straně stojí módní giganti jako Lacoste, Tommy Hilfiger či Burberry. České společnosti DELTA CENTER a.s. se to jakožto žalované „podařilo“ a spor dovedla s přispěním českých soudů až do Lucemburku. Tamní Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) nicméně zodpověděl Nejvyšším soudem ČR položené předběžné otázky způsobem, který přinejmenším společnost DELTA CENTER a.s. nepotěšil. Rozsudek Soudního dvora totiž ve svém důsledku představuje zdvižený prst a upozornění všem podnikatelům, kteří pronajímají či dávají do podnájmu prostory sloužící podnikání. A nemusí zůstat jen u nich.

DELTA CENTER a.s. je nájemcem holešovické Pražské tržnice a jednotlivé stánky pronajímá trhovcům. Ve velké části Pražské tržnice se tak setkáme s prodejci nabízejícími zboží, které zdánlivě napodobuje slavné, často mezinárodní módní značky jako například Lacoste, Tommy Hilfiger nebo Burberry. Prodejem padělků prodejci porušují práva duševního vlastnictví těchto společností, a proto zákon přiznává osobám oprávněným z těchto práv domáhat se ochrany u soudu.[1]

Tyto osoby se navíc mohou domáhat ochrany svého výlučného práva užívat ochrannou známku „*vůči každému, jehož prostředky či služby jsou užívány třetími osobami k porušování práv*“.[2] Zmíněné ustanovení zákona je odrazem implementované směrnice EP a Rady 2004/48/ES,[3] podle níž členské státy zajistí, „*aby nositelé práv mohli požádat o vydání soudního zákazu vůči prostředníkům, jejichž služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví*“.[4] Kdo je však oním „*prostředníkem, jehož služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví*“, jehož definici unijní ani české právní předpisy nepodávají?

Soudní dvůr již dříve judikoval, že za takového „*prostředníka*“ je nutné považovat například poskytovatele přístupu k internetu, který „*umožňuje pouze přístup k internetu, aniž by nabízel jiné služby a aniž by vykonával právní či faktickou kontrolu nad využívanou službou [...] v rozsahu, v němž uživatelé zprostředkuje připojení, které umožní tato práva porušit*“.[5] Podle Soudního dvora tedy není vyžadováno, aby poskytovatel přístupu k internetu sám nabízel služby, které by porušovaly práva duševního vlastnictví, nebo by porušování práv duševního vlastnictví přehlížel a nezabránil mu, ač by k tomu byl oprávněn a schopen. Rozhodující pro označení osoby za „*prostředníka, jehož služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví*“ je již skutečnost, že

poskytovatel přístupu k internetu umožňuje prostřednictvím jím poskytovaných služeb přenos zakázaného materiálu mezi jednotlivými osobami, a tedy porušení práv duševního vlastnictví, jakkoliv nemá možnost tomuto přenosu zabránit. Poskytnutím přístupu k internetu se totiž poskytovatel podle Soudního dvora stává „nezbytným účastníkem jakéhokoli přenosu materiálu porušujícího právo na internetu mezi jedním z jeho klientů a třetí stranou“.[6]

Soudní dvůr tak nastavil ve svých dřívějších rozhodnutích poměrně přísná kritéria pro určení toho, kdo je „prostředníkem, jehož služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví“ a vůči komu se mohou osoby oprávněné z práv duševního vlastnictví bránit u soudu a domáhat se ochrany svých práv.

Tato rozhodnutí a s nimi i kritéria stanovená Soudním dvorem se však vztahovala k internetovému prostředí. Jejich rozšíření do reálného světa přinesl Soudní dvůr při rozhodování o předběžné otázce, kterou mu položil Nejvyšší soud ČR. Tomu předcházela žaloba společností Lacoste, Tommy Hilfiger, Burberry a dalších jako vlastníků ochranných známek k předmětům, jejichž padělky se prodávaly v Pražské tržnici. Touto žalobou se domáhaly po českých soudech, aby uložily společnosti DELTA CENTER a.s. povinnost zdržet se uzavírání a prodlužování doby trvání smluv s trhovci, kteří porušují jejich práva duševního vlastnictví, a žádaly omluvu. Zatímco Městský soud v Praze souhlasil s tvrzením žalobců, že DELTA CENTER a.s. je oním „prostředníkem“ umožňujícím třetím osobám porušovat práva duševního vlastnictví, podle Vrchního soudu v Praze by takový extenzivní výklad vedl *ad absurdum* – k tomu, že by například i poskytovatel přívodu elektrické energie či subjekt udělující podnikatelské oprávnění mohli být „prostředníky, jejichž služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví“.

Soudní dvůr v odpovědi na předběžné otázky navázal na svou předchozí judikaturu[7] vztahující se k internetovému prodeji, resp. online prostředí jako takovému. Dovodil, že není rozdíl mezi online a reálným tržištěm, pokud jde o poskytování služeb a dodržování duševního vlastnictví. Ani ze Směrnice 2004/48 koneckonců nevyplývá žádný závěr ohledně toho, že by byla její působnost omezena pouze na oblast internetu. Jestliže tedy existují pravidla, která se uplatní na poskytování služeb a s nimi souvisejícího porušování práv duševního vlastnictví na internetu, není důvod je neuplatnit rovněž mimo něj.

Poskytuje-li tedy společnost DELTA CENTER a.s. služby trhovcům tím, že jim pronajímá, resp. podnájímá jednotlivé stánky Pražské tržnice, a trhovci porušují práva duševního vlastnictví, je podle Soudního dvora nutné společnost DELTA CENTER a.s. jako poskytovatele služeb považovat za „prostředníka, jehož služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví.“ Toto slovní spojení totiž podle Soudního dvora zahrnuje „osobu, která má pronajatou tržnici a jednotlivá prodejní místa v této tržnici podnájímá trhovcům, z nichž někteří svou plochu využívají k prodeji padělků výrobků chráněných obchodními známkami“.[8] Osoby oprávněné z takto porušovaných práv, v daném případě tudíž společnosti Lacoste, Tommy Hilfiger a další, pak mohou nárokovat proti DELTA CENTER a.s. u soudu ochranu svých práv mj. v podobě soudních zákazů.

Ačkoliv je argumentační postup Soudního dvora, vedený tradiční unijní zásadou *effet utile*, [9] racionální, konsistentně navazující na dosavadní judikaturu a na první pohled v souladu se „zdravým rozumem“, při důkladnější analýze může představovat začátek kluzkého svahu.[10]

Soudní dvůr na jednu stranu stanoví podmínky, při jejichž splnění se subjekt stává „prostředníkem, jehož služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví“. Z judikatury Soudního dvora lze totiž dovodit jakousi definici, podle níž je „prostředníkem, jehož služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví“ (i) subjekt poskytující služby (ii) v obchodním styku, [11] (iii) jehož služby jsou využívány k porušování práva duševního vlastnictví.

Na druhou stranu je tato definice natolik široká a vágní, že prakticky postrádá svou nejzazší hranici. Uvedené se týká zejména podmínky poskytování služeb, které představuje ve smyslu čl. 57 Smlouvy o fungování Evropské unie zbytkovou kategorií, pokud činnost subjektu nesplní kritéria definice obchodu se zbožím, pohybu osob či kapitálu. Tento extenzivní výklad Soudního dvora nepochybně umožňuje, aby byl za „prostředníka“ považován téměř kdokoliv, kdo poskytuje služby a jehož služby jsou využívány k porušování práv duševního vlastnictví. Ani podmínka jednání v obchodním styku totiž nevede k dramatickému zúžení subjektů, jelikož případy, kdy poskytovatel služeb umožňuje porušovat práva duševního vlastnictví a zároveň jeho činnost nedosáhne prahu obchodní činnosti,[12] budou buď minimální, nebo snaha o jejich zákaz bude nákladnější než případný prospěch oprávněných osob.

Při striktním držení se této interpretace Soudního dvora tedy musíme nutně dříve či později dospět k tomu, čím argumentoval již Vrchní soud v Praze – k absurdním situacím, podle nichž může být „prostředníkem, jehož služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví“ například poskytovatel elektrické energie, provozovatel vodovodů či pronajímatel reklamních ploch v dopravních prostředcích. Ve všech případech jde totiž o poskytovatele služeb, kteří jednají v obchodním styku a prostřednictvím jejich služeb mohou třetí osoby porušit práva duševního vlastnictví, ať už o tom daný poskytovatel služby ví a má možnost tomu nějakým způsobem zabránit nebo ne. V případě poskytovatele elektrické energie či provozovatele vodovodů mohou být totiž jejich služby využity třetími osobami tak, že třetí osoby využijí elektrickou energii či vodu k provozu přístrojů a následnému vytvoření více či méně „designového“, avšak padělaného oblečení, hračky či jiného materiálu. Stejně tak reklamní plochy pronajímatele mohou být užity pro nelegální reklamu, která poruší například dobré jméno osoby oprávněné z práv duševního vlastnictví.

Tento výklad Soudního dvora však nevede jen k absurdním závěrům, ale ve svém důsledku téměř znemožňuje poskytovatelům služeb se jakkoliv bránit. Soudní dvůr totiž nevyžaduje, aby mezi poskytovatelem služby a porušovatelem práv duševního vlastnictví byl jakýkoliv zvláštní vztah[13] a nepřihlíží ani k tomu, zda poskytovatel měl možnost kontrolovat jednání osoby, která porušila práva duševního vlastnictví. V konečném důsledku tak může docházet k situacím, kdy porušovatelé práv duševního vlastnictví budou využívat služeb poskytovatele, byť nezákonně, jen za tím účelem, aby poskytovatele služeb poškodili (např. právě v oblasti nelegální reklamy).

Oprávněné osoby se totiž mohou v případě porušení svých práv duševního vlastnictví domáhat „účinných, přiměřených a odrazujících“ [14] soudních zákazů, které zajistí „spravedlivou rovnováhu mezi ochranou duševního vlastnictví a absencí překážek právně dovolenému obchodu,“ [15] nejen proti třetím osobám, které porušily jejich práva, ale právě také vůči poskytovatelům služeb jako „prostředníkům, jejichž služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví.“ V budoucnu bychom tak mohli spatřit situace, kdy třetí osoba úmyslně porušuje práva duševního vlastnictví oprávněné osoby (touto osobou by v krajních případech mohl být i sám porušovatel), aby vymohla vůči poskytovateli služby soudní zákazy, a donutila jej tak vynaložit větší úsilí či více finančních prostředků na zabránění takovému porušování práv duševního vlastnictví oprávněných osob. Nemluvě o tom, že by takové případy byly ideálním způsobem, jak poškodit dobré jméno poskytovatele služeb.

S ohledem na výše zmíněné je tak nutné dospět k závěru, že výklad pojmu „prostředník, jehož služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví,“ poskytnutý Soudním dvorem v rozsudku Soudního dvora ze dne 7. července 2016, ve věci Tommy Hilfiger a další proti DELTA CENTER a.s., C-494/15, je natolik široký a příznává Soudnímu dvoru a národním soudům při výkladu unijního práva takovou volnost při rozhodování, že je nutně v rozporu se zásadou legitimního očekávání. V konečném důsledku také vytváří překážky vnitřnímu trhu tím, že klade na poskytovatele služeb mnohdy nesplnitelné povinnosti, nutí poskytovatele vynakládat větší finanční

prostředky k plnění takových povinností a umožňuje domáhat se vůči takovým poskytovatelům služeb soudních zákazů, které jim přinejmenším dočasně mohou zabránit v provozování podnikání. Lze se dokonce domnívat, že daný výklad je, jakkoliv to Soudní dvůr odmítá,[16] v rozporu s vůdčími zásadami unijního práva - zásadou subsidiarity a proporcionality, jelikož Soudní dvůr svým extenzivním, neproporcionálním a v podstatě právo tvorným výkladem zasahuje do oblastí, které nepochybně mohou být uspokojivě upravené členskými státy EU.

Poněvadž jsou ale národní soudy vázány judikaturou Soudního dvora, nezbývá než doufat, že Soudní dvůr začne korigovat svoji vlastní judikaturu v této oblasti, a to zejména tak, že nastaví pojmu „prostředník, jehož služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví“ zřetelnější a lépe definovatelné hranice, čímž znemožní jeho všelijaké „roztahování“ a „napínání“ do absurdna. Dokud tomu tak nebude, budou pronajímatelé prostor sloužících podnikání či další poskytovatelé služeb žít v obavách, zda i oni nejsou „prostředníky, jejichž služby jsou užívány třetími osobami k porušování práva duševního vlastnictví“ a zda se i oni nemohou ze dne na den objevit před soudy tváří v tvář společnostem jako Tommy Hilfiger či Lacoste.

Mgr. Bc. Tomáš Kočář

[Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář](#)

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 385 333
Fax: +420 225 385 444
e-mail: wl@weinholdlegal.com

Zdroje:

- 1) Směrnice EP a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna o dodržování práv duševního vlastnictví.
- 2) Smlouva o fungování Evropské unie, konsolidované znění, úř. věst. C 202 (2016), 7. června 2016.
- 3) Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. července 2011, věc L'Oréal a další proti eBay International AG, C-324/09.
- 4) Rozsudek Soudního dvora ze dne 27. března 2014, věc UPC Telekabel Wien GmbH proti Constantin Film Verleih GmbH, Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH, C 314/12.
- 5) Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. července 2016, věc Tommy Hilfiger a další proti DELTA CENTER a.s., C-494/15.
- 6) Usnesení Soudního dvora ze dne 19. února 2009, věc LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten GmbH proti Tele2 Telecommunication GmbH, C-557/07.

7) Zákon č. [221/2006](#) Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví), ve znění pozdějších předpisů.

[1] Ust. § 4 zákona č. [221/2006](#) Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví), ve znění pozdějších předpisů.

[2] Ust. § 4 odst. 3 zákona o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví.

[3] Směrnice EP a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Směrnice 2004/48).

[4] Čl. 11 třetí věta Směrnice 2004/48.

[5] Bod 43 usnesení Soudního dvora ze dne 19. února 2009, věc LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten GmbH proti Tele2 Telecommunication GmbH, C-557/07.

[6] Bod 32 rozsudku Soudního dvora ze dne 27. března 2014, věc UPC Telekabel Wien GmbH proti Constantin Film Verleih GmbH, Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH, C 314/12.

[7] Šlo o rozhodnutí ve věci L'Oréal a další (C-324/09), Scarlet Extended (C-70/10), UPC Telekabel Wien (C-314/12) a LGS-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten (C-557/07).

[8] Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. července 2016, věc Tommy Hilfiger a další proti DELTA CENTER a.s., C-494/15.

[9] Pozn. zásada effet utile (neboli zásada užitečného účinku) spočívá v tom, že soud volí při interpretaci unijní právní normy takový výklad, který v co největší možné míře umožňuje dosáhnout účelu a smyslu dané právní normy, a tedy i unijního práva.

[10] Argument kluzkého svahu spočívá v tom, že první krok (argument) považujeme za přípustný, snad i vhodný, avšak při dalších krocích se dostaneme do situace, která se nám jeví jako nepřipustná (nevhodná či špatná).

[11] Bod 54 rozsudku Soudního dvora ze dne 12. července 2011, věc L'Oréal a další proti eBay International AG, C-324/09.

[12] Bod 56 rozsudku Soudního dvora ze dne 12. července 2011, věc L'Oréal a další proti eBay International AG, C-324/09.

[13] Bod 35 rozsudku Soudního dvora ze dne 27. března 2014, věc UPC Telekabel Wien GmbH proti Constantin Film Verleih GmbH, Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH, C 314/12.

[14] Bod 144 rozsudku Soudního dvora ze dne 12. července 2011, věc L'Oréal a další proti eBay International AG, C-324/09.

[15] Bod 28 usnesení Soudního dvora ze dne 19. února 2009, věc LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten GmbH proti Tele2 Telecommunication GmbH, C-557/07.

[16] Rozsudek Soudního dvora ze dne 27. března 2014, věc UPC Telekabel Wien GmbH proti Constantin Film Verleih GmbH, Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH, C 314/12.

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztříštěnosti regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)
- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)

- [Digital Omnibus o AI: návrh nařízení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)
- [Rozhodčí nálezy vydané ruskými rozhodčími soudy a jejich uznání a výkon na území EU](#)
- [Environmentální tvrzení společností v hledáčku EU: Jak se vyhnout greenwashingu a obstát v nové regulaci?](#)
- [AIFMD II v České republice: Schvalovací proces a co čeká investiční společnosti](#)